

Туберкулоза Tuberculosis

ШТА ЈЕ ТУБЕРКУЛОЗА?

- Туберкулоза (ТБ) је болест коју изазива инфекција бактеријом (клицом) *Mycobacterium tuberculosis*.
- ТБ може да оштети плућа или друге делове тела и изазове тешко обољење.

КАКО СЕ ПРЕНОСИ?

- ТБ се преноси путем ваздуха, када особа која има туберкулозу плућа или грла кашљем, кијањем или говором распрскава бактерије у ваздух;
- Друга особа која удише ове клице, изложена је зарази;
- Велики број особа заразиће се од некога са киме проводи доста времена, као што је члан породице или пријатељ.
- Туберкулоза се *НЕ* преноси преко предмета из домаћинства (као што су прибор за јело или тањира, чаше, чаршави, одећа или телефон) тако да нема потребе за одвојеном употребом ових предмета.

КАКВА ЈЕ РАЗЛИКА ИЗМЕЂУ ИНФЕКЦИЈЕ ТБ-ом И ТБ ОБОЉЕЊА?

Инфекција ТБ-ом: Клице туберкулозе су присутне у телу али су "неактивне". У већини случајева телесни одбрамбени механизми контролишу клице. Међутим оне могу да преживе и у овом **неактивном** стању.

- Док су клице туберкулозе неактивне оне не могу да нанесу штету организму нити да се пренесу на друге. Особа је дакле "**заражена**", али није болесна. Код већине људи (око 90 одсто) клице ће заувек остати неактивне. Оваква инфекција се може открити ако тест на туберкулин покаже позитиван резултат.

ТБ обољење: У случају да одбрамбени систем из било ког разлога ослаби, може се догодити, понекад и више година након заразе, да **неактивне** ТБ клице постану **активне**. Слабљење имунитета може се јавити услед старења, тешке болести, великог стреса, злоупотребе дрога или алкохола, HIV инфекције (вирусом који изазива СИДУ AIDS) или услед неких других здравствених проблема.

- ТБ обољење се испољава када неактивне ТБ клице постану активне.
- Само око 10 одсто људи заражених клицама туберкулозе добиће ТБ обољење.
- Људи који имају ТБ плућа или грла **могу да заразе** друге.
- У највећем броју случајева, после двонедељног лечења специјалним лековима, оболели од туберкулозе више неће моћи да преносе ТБ клице.
- Људи који имају туберкулозу других делова тела **нису** заразни.

КОЈИ СУ СИМПТОМИ?

ТБ може да нападне било који део тела, али плућа су најчешће место. Људи са туберкулозом могу имати неке или све од доле-наведених симптома:

- Упоран кашаљ који траје дуже од три недеље
- Дрхтавицу
- Необјашњиви губитак тежине
- Ноћно презнојавање
- Стални осећај замора
- Губитак апетита
- Испљувак из плућа прошаран крвљу
- Када је туберкулоза напала неки други део тела, бол и/или оток у оном делу тела који је захваћен.

Код неких људи са активном туберкулозом симптоми могу бити врло благи.

КО ЈЕ ИЗЛОЖЕН ОПАСНОСТИ?

- Људи који дуже време проводе у блиском контакту са особом која има инфективну туберкулозу плућа или дисајних органа.
- Људи који:
 - Имају рак, укључујући лимфом или Хоџкинову Hodgkin болест ;
 - Узимају лекове који утичу на имуни систем (на пример, кортико-стероиде, cyclosporin или лекове за хемотерапију);
 - Имају HIV/AIDS;
 - Имају хронично обољење које утиче на њихов имуни систем.

КАКО СЕ СПРЕЧАВА?

- Људима који имају ТБ плућа препоручује се да покривају нос и уста када кашљу или кијају.
- Људи са инфективном туберкулозом плућа држе се у изолацији све док не престану да буду заразни.
- За нека лица код којих је установљена ТБ инфекција обезбеђују се курсеви о превентивном лечењу.
- Бе-Се-Же вакцина пружа заштиту малој деци, која путују у земље где је туберкулоза честа појава, против тешких облика ТБ који могу да угрозе живот. Бе-Се-Же вакцина **није** на листи општег програма вакцинације у Новом Јужном Велсу.

КАКО СЕ ПОСТАВЉА ДИЈАГНОЗА?

За туберкулозу плућа:

- Рентгенски снимак плућа може да покаже да ли је ТБ обољење захватило плућа.
- Тест испљувка (искашљаја) из плућа показује да ли су клице туберкулозе присутне у узорку.
- Ако особа не може да произведе испљувак из плућа потребно је обавити друге тестове.

За ТБ изван плућа:

- Тестови као што су биопсија уз помоћ танке игле, затим брис из ране, хируршки узорак или узорак јутарње мокраће могу да помогну у успостављању дијагнозе.

КАКО СЕ ЛЕЧИ?

- **Инфекција ТБ-ом:** лекар може да препише третман са таблетама (превентивно лечење) или да захтева рентгенско снимање плућа као редовну контролу;
- **ТБ обољење:** лечи се комбинацијом специјалних антибиотика који се узимају најмање шест месеци. Медицинска сестра са клинике за плућне болести надгледа узимање ТБ антибиотика како би проверила да ли има било каквих нежељених последица и да ли је третман у потпуности обављен;
- Лица оболела од туберкулозе могу се излечити ако у потпуности заврше третман.
- Лица оболела од туберкулозе могу се вратити нормалним активностима за време лечења, под условом да више нису заразна;
- Ако лица оболела од туберкулозе не узимају лекове који су им преписани у опасности су од тешке болести, па и смртог исхода.

ЗА ДЕТАЉНИЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

- Обратите се вашој локалној клиници за грудне болести или вашем породичном лекару.
- Сва испитивања у вези са туберкулозом и лечење су бесплатни и обављају се у пуном поверењу на клиникама за грудне болести.
- За одлазак на клинику *НИЈЕ* вам потребан упут лекара опште праксе.
- За лечење *НИЈЕ* потребна ни здравствена картица Medicare.

Услуге клинике за грудне болести укључују негу и збрињавање пацијената оболелих од туберкулозе, као и сва остала испитивања о лицима у блиском контакту са пацијентом и преглед ових лица.